

Naše

DELO

GLASILO OKRAJNEGA ODBORA OF KRŠKO

Leto IV. — Štev. 8
Krško, 11. junija 1951

**Prispevajmo čimveč za gradnjo kulturnega doma v Trstu, da do-
kažemo veliko ljubezen do naših
bratov onkraj meja!**

Misli po proslavah ob „Tednu matere in otroka“

»Sejem bo, otroški sejem. Kupili bomo igrače, slaščice in še marsikaj dobrega.« Take in podobne besede si slišal med našimi malimi že nekaj časa, odkar so njihove mamice v odborih AFŽ govorile o Tednu matere in otroka. Povsod so se pripravljali, kako bi lepše in bolje pripravili ta Teden, ki je bil posvečen samo materi in otroku, temu najtrdnjšemu temelju vsega našega narodnega napredka. Velika je skrb naših žena, kajti velike so naloge, ki jih je organizacija AFŽ postavila pred njih. Vsa država slavi veličino matere in njenega otroka in ta teden naj bi bil nekak Materinski teden, ko se klanjamo žrtvam in delu matere za naš mladi rod.

Pa pogledjmo, kako je bilo.

S pomočjo zdravstvenega kadra in učitelstva so bila po vseh vaseh in zaselkih predavanja o negi dojenčka, o zdravju predšolskega otroka, o otroških boleznih, o njihovem zdravljenju in preprečevanju. Mnogo je mladih mater, ki ne znajo svojega otroka pravilno negovati. Čeprav je umrljivost dojenčkov v našem okraju najmanjša v Sloveniji, bi le morali s širjenjem znanja doseči, da se še ti 4 odstotki umrljivosti zmanjšajo na minimum. Saj vemo, da še bolna mati rodi zdravega otroka, le očitati mu mora znati zdravje v tisti najnežnejši dobi do dveh let starosti. To neznanje bodo poskušali naši zdravniki, medicinske sestre in učitelji odpraviti s svojimi predavanji, ki jih bodo imeli povsod, kjer je le potrebno. Odbori AFŽ morajo zainteresirati za predavanja vse žene, posebno mlade matere in nosečnice, saj bo znanje, ki ga naši strokovni kadri ponesejo na vas, najbolj njim namenjeno.

Odbori AFŽ naj v tem tednu obiščejo vse mlade in bodoče matere. Pogledajo naj, kako te živijo in kaj imajo pripravljene za svojega malčka. Pomagati jim morajo z nasveti, pa tudi dejansko z nabavo opreme za dojenčka, pri težjih delih doma in na polju. Spomniti se moramo tudi mater s številnimi otroki, ki so s svojim zdravim potomcem doprinesle velik delež k napredku naše države. V našem okraju sta sedaj že dve materi, ki sta rodili po šestnajst zdravih otrok. V tem tednu smo jim izrekli priznanje in spoštovanje za njuno veliko življenjsko delo.

Posebno skrb bomo posvetile našim vojnim sirotam, ki živijo pod skrbstvom države, pri rejnikih. Obiskale jih bomo, videle, kako živijo, kako so preskrbljeni in kako jih vzgajajo tisti, ki bi jim morali nadomestovati mater ali v vojni padlega očeta. Pohvalili bomo ob tej priliki rejnike, ker so mnogi od njih res kakor pravi starši tem našim narodnim, državnim otrokom. Pregledale bomo pa tudi to, če niso morda med njimi taki, ki se ne zavedajo, da jim je v oskrbo izročen živ človek, da je otrok brez staršev še bolj potreben nege in ljubezni, ker so ga socialne prilike ali okupator oropale tiste nežne ljubezni, ki jo more otroku dati le lastna mati.

Pozabiti ne smemo naše velike socialne ustanove, okrajnega doma onemoglih, ki je na novo ustanovljen oziroma obnovljen na Impoljci pri Sevnici. Obiskali bomo starejše, ki ob skrbni negi države preživljajo svoje zadnje dneve v lepih prostorih impoljskega gradu. Prinesimo jim kaj za priboljšek, morda cigaret, kupico vina ali kaj slaščic. Privoščimo jim kako dobro besedo, pesem jim zapojmo, za vse se nam bodo iskreno zahvaljevali in nas vabili, naj le še pridemo. Pomagajmo tako državi pri njeni veliki skrbi za dobro sočloveka.

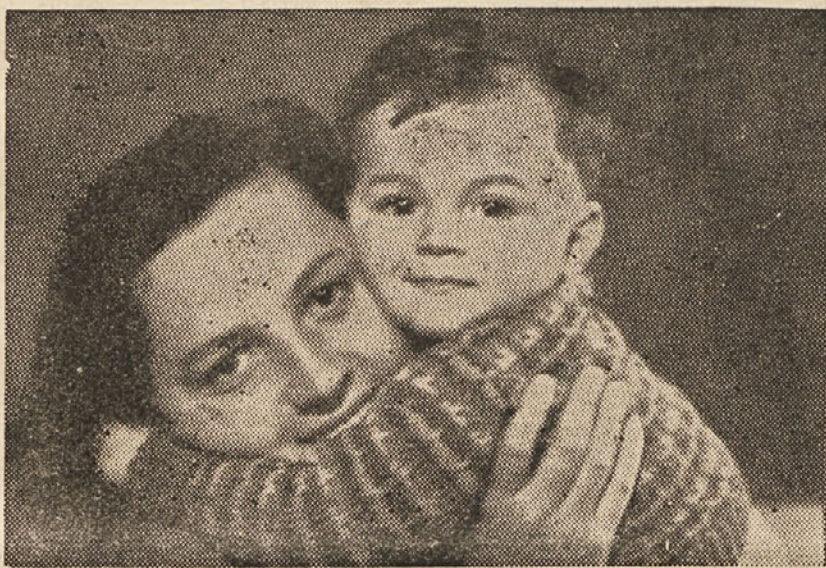
No, in našim pionirjem?

Pripravimo jim otroške sejme. Vemo iz prejšnjih let, da ni nikjer toliko veselja, kakor tam, kjer si cicciban ali pionirček za izprošene dinarčke sam kupi kaj za

pod zobek. Tovarišice, ki so sejme pripravljale, vedo, kakšno veselje vlada pri »štantih«. Ob zvrženju malčkov kar pozabiš, kako težko je bilo vse skupaj pripraviti... Pionirčke povedimo na izlete v bližnje kraje, pogostimo jih, zarajajmo z njimi in proslavimo skupaj pomlad. Spomnile se bomo lahko še marsikaj drugega, kar jim bo prineslo zabave, radosti in veselja... Po šolah so pionirski kotički, pionirske sobe, kot jih mi imenujemo. Pogledjmo malo, ali so res take, kot bi morale biti. Manjka morda tam kak

»Tudi našim otrokom je igrišče potrebno, tudi me ga bomo uredile.« Le pridno na delo, tovarišice iz Cerkelj, povabite tudi ostale organizacije, naj vam pomagajo, saj skrbeti za otroka je dolžnost vsakega zavednega državljana. Pokličite na pomoč še tovariše iz Armije, ti bodo gotovo razumeli vaše težnje in vam pomagali pri delu.

Poglejmo končno še po naših javnih ustanovah, šolah, tovarnah in uradih. Tudi tam so skrbne matere, ki pomagajo vzdrževati družino, po opravljenem delu pa še vzgajajo otroke in opravljajo vsa domača dela. Javno pohvalimo take žene in matere, dajmo jim priznanje in s tem

stol, miza, slika, kakšna zavesa ali kaj drugega? Pogledjmo, matere, kam zahaja naš otrok, je-li ta kotiček res tak, kot si ga otrok želi, kot je otroku potreben? Je notri red in snaga, vlada tam res razpoloženje, ki je otroku primerno? Pomagajte, matere, če ni tak! Pionirski kotiček mora biti tak prostor, ki je otroku pri srcu, kamor rad zahaja, kjer se počuti kot doma, kjer se uči postati pravi član velike množične organizacije, Zveze pionirjev Jugoslavije.

O otroških igriščih smo mnogo govorili in pisali. Prav pridno so se žene lotile obnove vseh že obstoječih igrišč. Tovarišica predsednica AFŽ Cerklje je dejala:

TOČA OB SOTLI

Janez Perovšek

Ko sem hodil v sredo popoldan pa najlepših vinogradih bizeljskih gor, ko so mi ljudje kazali bogati nastavek do petdeset grozdov na enem trsu, ko mi je tovariš Premelč pomolil pod nos opojno dišeči razcveten grozd, sem se spomnil Levstikove pesmi:

Kdor ljubi vas gorice naše,
ta lic device več si ne želi!

Prečkali smo Janeževe gorice in Drenovec. Govorili smo o dobri letini, o kvaliteti bizeljskega vina in njegovem uspehu v Ameriki, kako bomo obnavljali vinograde, katere sorte bi donšale več denarja v bodočih desetletjih, katere podloge bi se bolje obnesle, o modrem načinu obdelovanja, o težkem traktorju gosencičarju, ki naj pomaga rigolati in še marsikaj. Potem smo ga še spili — saj ni nihče štel — liter ali dva za korajžo in na račun dobre letine. Tedaj sem začel sanjariti, da bi se na stara leta umaknil v te gorice in obdeloval nekaj arov — tako sem se navdušil.

In v petek zjutraj sem zvedel, da je prav te vinograde uničila toča. Tako sem se bal že nekaj dni, ker se je temperatura naenkrat dvignila za več kot deset stopinj, nisem pa mogel slutiti, da

pobudo za nadaljnje delo. Pojasnjumbo delavkam v tovarnah in javnih ustanovah, kakšne pravice in ugodnosti ter zaščito jim nudi država z novim zakonom o socialnem zavarovanju. Povejmo jim, kako se naj teh pravic poslužujejo in kdaj jih lahko izkoristijo. Zanimajmo se za njihovo delo, saj to delo zasluži dvakratno priznanje, saj velja tako družini kot državi.

»Teden matere in otroka« smo proslavili s svečanimi akademijami, javnimi nastopi, proslavami, položili smo obračun svojega letnega dela pred vse ljudstvo ter dokazali, da vestno izpolnjujemo naloge III. kongresa AFŽ.

bo razdejala prav bizeljski paradiž. Pohitel sem v nesrečne kraje. Od Stare vasi naprej je bilo vedno huje. Gorice, ki so bile še včeraj zelene, so se goliše v mrtvorjavi barvi kakor ob koncu zime, ko odleze sneg. V teh goricah ni več zelenja, ob poteh polnijo jarke ledene kepe in drobiž, ki je včeraj v nekaj desetih minutah uničil toliko truda in znoja. Taka je usoda kmečkega dela, da je preko celega leta odvisna od milosti neba, ki daje potreben dež in sonce, ali pa oblake polne neurja in toče.

Ni čudno, če se najdejo še kmetice, ki mislijo, da gori na nebu Bog premešča sonce in pošilja zdaj dež zdaj sušo, zdaj točo — kakor se mu zdi potrebno, da koga poboža, ali udari. Govorijo, da je pišecke hribe obvarovala procesija in da je toča na Bizeljsko privlekla delovna zadruga. Prav te ženske žlobudraje, da so videle na črnem nebu nekega župnika, ki je brcal v viseče trebuhe oblakov, da so se bolj na široko odpirali in izbruhali na zemljo več ledenega kamenja. Nekaj jezikov v omezenih glavah je razpredlo te novice, ker so pač zaostali in neumni, drugi pa, ki imajo pameti malo več — iz zlobe.

V bodočih desetih letih te gorice ne bodo več trepetale pred točo. Človek se

zdaj upira tudi njej. Izumil je, kako se razganja in dela oblake, vendar bi bila ta stvar za zdaj še predraga. Odložili se bomo za italijanski način obrambe. Najbolj dragoceni nasadi in vinogradi so tamkaj prekriti s pocinkano mrežo. To je možno napraviti tudi v naših krajih in prav delovna zadruga bo tista, ki bo dala primer vsem ostalim. Predeli ob Sotli bodo še pogosto ogroženi.

Po klanu, ki pelje mimo Sokola na Št. Peter je razdejanje še posebno strašno. Cesta je na debelo pokrita z zelenim listjem. Človeku se nenadoma zazdi, kakor da je prišla neke vrste jesen, ko odpada zeleno listje — ne pa rjavo-rdeče. Sokovi zelenila izparevajo pod soncem in širijo daleč naokrog duh po pokosenem travniku, kjer sušijo seno. Staro drevje je prizadejalo samo v vrhovih in kronah, mlade akacije in leskovje pa je oguljeno popolnoma. Po rebrih štrlijo njihova drobna stebela kakor prazni fižolovi natiči. Pred Št. Petrom leži ob česti star ceh, ki ga je vihar izdrl iz zemlje. Ni čudno, da se je neka ženska pripravljala za sodni dan.

Polje pod Št. Petrom je v smeri Zagaja prizadejano mnogo manj, proti Hrastju, Sv. Križu, Kunšperku in ob Sotli pa čisto do kraja.

Ljudje prvi hip ne vedo, kaj bi delali. Toda pomladi še ni konec. Pred nami je še celo poletje. Še bo sonce sijalo, še bomo lahko ublažili nesrečo. Ali kako?

Najprej vinograde! Zacetiti je treba prizadejane rane in tudi sicer je čas škropljenja prišel. Nepravilno bi bilo puščati trsje, ki ga je toča popolnoma uničila brez škropljenja. Galica je za tak trs najboljše zdravilo.

Potem so polja — uničene ozimnine. Nekateri mislijo njive pustiti še nekaj tednov prazne, potem pa sejati ajdo in repo. Toda to je čisto zgrešeno in negospodarsko. Ajda je v teh krajih negotova. Največkrat je zruje prazno in v samih luščinah. Repa pa vsebuje 90 odstotkov vode in samo 5—10 odstotkov hranljivih snovi. Kdor pomisli na to, da bodo kmetje rabili zase in za živino čimveč hranljivih snovi, ta bo sejal ajde in repe samo v normalnih količinah, še bolje pa — čisto malo. Ali ni bolje sejati tromesečno koruzo cinquantin, ki ima 100 odstotkov hranljive vrednosti? Ali pesaj, ki ima okoli 50 odstotkov ali proso, zelje itd. Splačalo bi se, da povečajo sadnjo krompirja, ki bi ga v Slavoniji lahko zamenjali za pšenico. Mogoče bo zaradi tega potrebno občutno zmanjšati zalogo krompirja, toda v jeseni bo vse dobro poplačano. **Potrebno je torej polje čimprej preorati, da bomo ulovili čimveč sonca.**

Zato so poslale delovne zadruge celjskega okraja na pomoč štiri traktorje, ki bodo orali kmetom po polni lastni ceni brez najmanjšega dobička. Na Bizeljsko so poslali traktorje zadruge Krškega okraja pod istimi pogoji. Iz Ljubljane bodo poslali koruzno seme. Sadike za peso nudijo zadruge: Vel. Podlog, Leskovec, Brežice okolica itd., prav tako sadike za zelje.

Travniki seveda prav tako čakajo, da se osvobodijo polomljenih biljk. Možna je samo ročna košnja. Dela je zares naenkrat mnogo preveč. Zato naj bi pohiteli dobri ljudje s socialno zavestjo na pomoč kmetom v Št. Petru, Bizeljskem in Stari vasi. Nikjer bolj kot v tem primeru ne velja izrek: »Kdor hitro pomaga, dvakrat pomaga!« In tukaj rabijo koscev, kajti največ zamude in dela bo vzela prav košnja poleženih travnikov.

Obup, ki je prve dni padel nad ljudi, je zamenjalo delo. Ni časa za tarnanje. Zdaj velja dobro premisliti, kaj storiti in potem delati. Le tako se bo nesreča omilila, le tako bo jesen izročila svoje sadove tudi kmetom v naših krajih ob Sotli.

In res: frontovci iz Dobove so že poslali na pomoč deset koscev. Posnemajmo jih!

Zadružni dom v Dobovi - kulturna pridobitev prvega reda

Dobova je lep slovenski kraj ob izlivu Sotle v Savo. Centralna vas je obdana z osmimi kmečkimi vasi, ki so bile svoj čas samostojne občine, sedaj pa ima še vsaka svojo gasilsko četo in vaške odbore vseh množičnih organizacij. Šteje 2850 prebivalcev, narašča še vedno, z zgradbami novih hiš in se nekako po malem industrializira; ima železniško delavnico s 100 delavci, pletilnico s 50 delavci, mizarško delavnico z 20 delavci, mnogo ljudi pa je zaposlenih v Krškem in Brezicah in v Zagrebu. Ima tudi svojo nižjo gimnazijo.

Dobova je bila politično napredna, že od nekdaj zelo borbeno, kulturno pa močno razgibana. Delovalo je več igral-skih skupin in pevskih zborov, ni pa zmogla toliko zavedne požrtvovalnosti, da bi bila prišla do lastne dvorane, do kulturnega doma. Šele po osvoboditvi se je kolektivna zavest in volja za čim višjim kulturnim razmahom pri vaščanih tako dvignila, da so si skoraj z lastnimi sredstvi in z množičnim prostovoljnim delom zgradili svoj lep in velik zadružni dom.

Začetek je bil precej težak. Dobova je bila 95 odstotkov izseljena, kot obmejna postaja pa 65-krat bombardirana, požgana in opustošena. Sleherni občan je moral najprej obnoviti svoj dom seveda s težavo ob pomanjkanju gradbenega materiala, zato je prepričljivo, kako drzno je bilo samo misliti na gradnjo zadružnega doma. In vendar volja in moč obvladata vse ovire. Zadružni dom stoji v svoji dolžini 50 m skoro gotov razen zunanega ometa in še nekaj manjših notranjih del. v svoji dosedanji skupni vrednosti 5 in pol milijona dinarjev.

Kredita smo dobili in do sedaj izrabili 1.250.000 din, vse ostalo smo prispevali sami na razne načine, vsak po svojih močeh, največ pa s prostovoljnim delom, ki ga je odbor za gradnjo zadružnega doma organiziral preko sindikatov, množičnih organizacij in zavednih posameznikov. Posebno se je odlikoval sindikat pletilnice, ki je prispeval 3.500 prostovoljnih ur dela, mizarška delavnica s 1.500 in železničarji z 2.200 urami. Pomoči ni odrekel noben odbor, nobena gasil-ska četa, nobena hiša ali posameznik.

Drobne novice iz KDZ

Toča, ki je padla 24. maja je najbolj prizadela KDZ Bizeljsko. Uničila je štiri petine vinogradov in vse ozimne. Če zadru-ga ne bi bila zavarovana za blizu 6 milijonov dinarjev, potem bi bila v strašnem položaju. Ta primer uči ne samo zadruga, temveč tudi vse privatne kmete kako pametno in potrebno je zavarovanje proti neurju. Socialistično gospodarstvo čuva svoje člane, da tudi v primeru nesreče ne trpe pomanjkanja.

KDZ Stara vas je prizadelo mnogo manj, kakor KDZ Bizeljsko, vendar tudi ta zadruga zaradi tega ni v krizi, ker je bila prav tako zavarovana za blizu 2 milijona dinarjev. Vsa zadružna polja v vseh zadrugah potolčeni po toči so že preorana in na novo zasejana. Zadružni traktorji pomagajo tudi privatnikom.

KDZ Št. Peter je toča najmanj prizadejala. Večina žita, zlasti pšenice in pa vinogradi so ostali nepoškodovani. Upravni odbor je napravil veliko napako na čelu s predsednikom, ker ni bil zavaroval pridelkov. Res je, da niso imeli na razpolago dovolj finančnih sredstev, vendar bi jih našli kje, če bi bilo dovolj vztrajnosti in skrbi. DOZ lahko zavaruje tudi na zadolžnico, ki se je lahko poslužimo takrat kadar nimamo denarja pri roki. Kako bi bilo, če bi tej KDZ toča potolkla vse — zavarovana pa ni bila.

Zaslužijo priznanje

Res velik uspeh je imel Mladinski pevski zbor nižje gimnazije v Krškem, s svojim pevskim koncertom narodnih in umetnih pesmi, ki ga je izvajal v Krškem, Sevnici, na Zdolah in Sv. Petru ob Sotli. Nastopilo je 80 pionirjev in mladincev pod vodstvom tovariša Košorok Jožeta.

Izvajanje vsebinsko zelo dobrega programa je bilo tudi na zaželeni umetniški višini. Obiskovalci teh koncertov so bili prijetno presenečeni, a s svojim navdušenim odobravanjem so dali zaslužen priznanje pevskemu zboru kot celoti, posebej pa še tov. Košoroku kot pevovodji, ki je vložil mnogo truda, predno je uspel ta pevski zbor dvigniti do rezultatov, katere kaže sedaj.

Pohvaliti je vas Loče, ki je dala veliko voznikov in mladino, ki je z delom in s prireditvami kar tekmovala, da pride prej do dvorane in do doma.

Gramoz smo kopali na mestu kjer pri-pravljamo plavalni bazen. Prvo opeko smo dobivali iz stavb, ki so jih bili Nemci zgradili za svoje potrebe, ves ostali material smo pa morali z nemilim trudom iskati in dovažati od blizu in od daleč.

Za prvo etapo dela, to je, ko smo dom v surovem stanju dogradili in pokrili, jeseni 1949, smo bili od OLO v Krškem odlikovani s prehodno zastavico s 5 zlatimi in 6 srebrnimi in z 10 bronastimi značkami. Prejeli smo v dar čistilni stroj in radio aparat. To je delo še pospešilo in pripomoglo k dovrstitvi zadružnega doma.

Lep čisti prispevek, nekaj nad 290.000 din so nam vrgle v dveh letih razne prireditve mladine, ki ima za seboj vojne grozote, okrog sebe žilavo borbo za dvig proizvodnje, pred seboj pa socialistično graditev domovine in je kar željna vsestranskega kulturnega življenja.

To in pa dejstvo, da spada naša dvorana in naš oder med največje podeželjske odre, se je hitro razvedelo širom Slovenije in že hitijo k nam gostovat tuja društva od blizu in od daleč, med mnogimi »Rožance« iz Ljubljane in »Malo kazališče« iz Zagreba, zato upamo in pričakujemo, da nas bodo oblasti še bolj izdatno kot dosedaj podprle v našem stremljenju, da napravimo v Dobovi okrog svojega lepega zadružnega doma kulturno žarišče prvega reda, ki bo dvignilo naše kmete na višji kulturni nivo.

V dvorani zadružnega doma imamo prostora za okoli 500 sedežev. Zgradili smo že kabino za kinoprojektor, katerega pa žal še nimamo. Ko bomo dobili projektor, bo to pomenilo za Dobovo, kakor tudi za okoliške kraje veliko pridobitev. Tudi ljudje iz sosednje Hrvatske radi posejajo naše prireditve, zaradi tega je nujno, da kinoprojektor res čimprej dobimo.

Zastava, ki se ob slavnostnih dneh vije z našega zadružnega doma, je znak novega časa — časa socializma.

Ali se upravni odbor in predsednik KDZ Bučka ne boji odgovornosti pred zadružniki, ker se zdaj ni zavaroval pridelkov? Ali primer Št. Petra ni dovolj poučen? Zraven tega pa moramo vedeti, da bo verjetno toča letos še razasjala, ker imamo pogoste in nagle spremembe v temperaturi.

Na zadnji seji upravnega odbora zadružnega sklada so med drugim sklenili tudi to, da bo posedovala vsaka KDZ v našem okraju svoj lasten traktor. Traktorje bodo nabavljali iz Italije za izvožen les. KDZ Bizeljsko si je že opremila svoj traktor.

Upravni odbor Zadružnega sklada opozarja vse KDZ in ekonomije KZ, da takoj zavarujejo vse pridelke in živino, zlasti še prašiče, ker je rdečica že začela razsajati. Predsedniki in upravniki so osebno odgovorni za neizpolnitev tega navodila. V slučaju nesreče se bodo morali zagovarjati pred svojimi zadružniki in pred organi oblasti.

14. junija bo II. zasedanje Zadružnega sveta. Glavna točka dnevnega reda bodo volitve delegatov za republiški svet delavnih zadrug. Zadruga našega okraja bodo poslale 5 delegatov. Začetek zasedanja ob 9. uri dopoldne v mali kino dvorani — Krško!

Ne samo kvalitetno izvajanje programa, temveč tudi vsebina zasluži vso pozornost, kajti poleg znanih domačih narodnih in umetnih pesmi imamo tu vrsto belokranjskih, kakor: »Lepa Anka«, »Stari dedec«, »Kresna pesem« itd., goriška: »Drežniška«, koroška: »Pojdem u Rute«, dalmatinska: »Plovi plovi«, makedonska: »Bolen mi leži« itd.

Pevski zbor ima to leto v programu še vrsto gostovanj tudi izven našega okraja. Sedaj se pripravlja na koncert v Kopru (cona B), a prijavil se je tudi že na sodelovanje pri proslavi 400 letnice slovenske knjige, ki se bo vršila v republiškem merilu 9. septembra t. l. v Velikih Laščah.

Nekaj o naših splošnih kmetijskih zadrugah

Mnogo bi lahko povedali o naših kmetijskih zadrugah. Lepega in slabega. Lahko pa rečemo, da smo v letošnjem letu napravili dober korak naprej.

Že sam zaključek bilanc za leto 1950 nam dosti pove, o čemer se da dosti razpravljati. Oglejmo si nekaj dobrih splošnih zadrug. Brez dvoma moremo KZ Bizeljsko prištevati najboljšim zadrugam v našem okraju. Poleg trgovskega odseka ima zadruga vinarski, žagarski, mlinarski in še nekatere druge odseke, ki so vsi zaključili svoje gospodarsko leto z zadovoljivim rezultatom. Nad 700.000 din čistega dobička, katerega je zadruga izkazala, ni malenkost. Jasno je, da ima zadruga poleg sposobnega kadra tudi materialne pogoje za uspešno delo; imajo ga tudi druge zadruga, česar pa niso znale izkoristiti. Tudi KZ Pišce je s svojo ekonomijo pokazala dobre uspehe, dasi-ravno način dela in nagrajevanja ni najboljše.

Kaj nam prikazuje sumarnik bilanc kmetijskih zadrug za leto 1950:

46 zadrug splošnega tipa v našem okraju ima 10.947 članov z 1.123.000 din vplačanimi deleži. Blagovni promet v zadružnih trgovinah je v lanskem letu znašal nad 85.000.000 din (brez odkupov).

Rezervnih in ostalih skladov posedujejo zadruga za 9.500.000 din, 29 zadrug je napravilo v letu 1950 za 2.381.000 din čistega pribitka, dočim znašajo izgube v 17 zadrugah 750.000 din. Pri uspehu prednjačijo Bizeljsko, Pišce, Krška vas, Dobova in Raka, katere so ustvarile nad 1.750.000 din pribitkov, dočim v zgubi prednjači KZ Artiče, ki je s 5 uslužbenci v 2 odnosno v 3 poslovalnicah ustvarila komaj 1.500.000 din prometa. Tudi KZ Sv. Križ ne zaostaja dosti za Artičami. Tu bi bilo potrebno, da bi se zadružniki z upravnim odborom pomenili, kaj je treba ukreniti, da se kaj takega ne bo več ponovilo. Že sam kader v trgovini s knjigovodji vred (115 po številu) dokazuje neaktivnim upravnim odborom in uslužbencem, kakšne uspehe bi morali doseči v sami trgovini napram 85.000.000 din skupnega prometa. Tudi v ostali dejavnosti ni rožnato, razen par primerov. 21 zadružnih obrtnih odsekov z 65 delavci bi lahko pokazalo lepše uspehe ob sodelovanju odbora zadruga in ljudskih odborov.

Nov sistem trgovine in splošna sproščenost od januarja tega leta je marsikje napravila prelom s starim načinom trgovanja. N. pr. trgovski odsek KZ Pišce dosega odlične uspehe in ga lahko primerjamo z vsako trgovino državnega značaja. Nič ne zaostaja KZ Sevnica, kjer se trudijo od poslovanje do tov. Šetine, pri odkupih za čim boljše postrežbo — še posebno pa za uspešen odkup in intervencijo na živilskem trgu.

Pri izvršitvi plana blagovnega prometa so poleg navedenih aktivni Krško, Cerklje, Dolsko, Podsreda, Rajhenburg in Videm. Tudi Sv. Peter se je popravil v zadnjem času.

Poleg dobrih imamo tudi slabe. Prednjačijo zopet Artiče, Bučka, Raka, Dobova, Sv. Križ. Stari grad in še nekatere. Tudi Vel. Kamen s previsokim številom uslužbencev ni najboljše uspeval. Na Vel. Kamnu so še posebno zanimivi sejni zapisniki, kjer že skoraj 2 leti na sejah gradijo močno tehtnico, katere dograditev zadružniki težko pričakujejo.

Z novim načinom poslovanja v trgovini se nudijo Kmetijskim zadrugam široke možnosti, ustvarjanja in napredka. S samostojnim določevanjem cen blagu, je dana zadrugam možnost da z ustvaritvijo razlik med nabavno in prodajno ceno ustvarijo lastna obratna sredstva in izravnajo morebitne zgube prejšnjih let. S prostimi odkupi bodo morale zadruga dokazati, da so zmožne ugoditi proizvajalcem in potrošnikom — da so v stanju zadovoljiti tudi zunanji trg pri čemer bodo sodelovale pri devizah.

Določitev stroškov v trgovini in plača po učinku dela je ugodno razgibala večino uslužbencev. Sedaj bo konec »tavanja« za pultom in čakanja na mesečno plačo. Čim nižji procent stroškov — visok promet v trgovini in odkupih — dobro plačilo. Nič ne bo čudnega, če bo zaslužil uslužbenec v KZ Dolsko, Pišce, Krško, Cerklje in še nekaj dobrih od 5—8.000 din mesečno.

Pri takem nagrajevanju uslužbencev je brezpogojno potrebno, da je knjigovodstvo točno — življenjsko in vsak dan na tekočem. Potrebna je budnost upravnega odbora in vestnih uslužbencev, ker

bo marsikdo poskušal dokazovati, da na ta način ne gre. Da res gre, bo treba iskati dokazov pri večini: v poslovalnici Brežice, v Leskovcu, Dolskem in drugje.

Poleg tega bo naloga upravnih odborov in dobrih uslužbencev vzgajati nov kader — posebno knjigovodski. OZKZ je na splošno odobravanje zadružnikov prenehala s takozvano »absolutno« kadrovsko politiko. Nič več premeščanja, nameščanja in odpovedi s strani OZKZ. Zadruga mora biti razumljivo, da OZKZ ni operativni voditelj, temveč samo organ za pomoč, dajanje nasvetov, za čuvanje zakonitosti in še posebno za revizijo in kontrolo v zadrugah. Na vsak način bo revizijam olajšano delo, če bodo aktivni upravni odbori v tesni povezavi z ljudskimi odbori in zadružniki. Kajti zadruga se morajo zavedati, da plačevanje revizij slabi ustvarjanje lastnih sredstev in negativno vpliva na fond plač.

Po Kmetijskih zadrugah imamo vzorne primere, kako ustvarjati samostojen knjigovodski kader. N. pr. v Leskovcu, Blanci in v Zabukovju, kjer se je pred kratkim obvezal mlad pomočnik Kovač, da se bo priučil knjigovodstva. Teden dni na knjigovodskem krožku, dobra volja, razum in čut odgovornosti in Kmetijska zadruga Zabukovje ima samostojnega knjigovodjo brez velikega spravevanja in intervencij OZKZ. Poleg navedenih imamo še nešteto talentov, katerim pa manjka samo dobre volje in malo pomoči s strani odbora in OZKZ.

To so le nekateri uspehi in neuspehi naših zadrug. Koliko bodo Kmetijske zadruga poslovanje zboljšale bodo pokazali rezultati šestmesečnega tekmovanja, katerega je organiziral Republiški odbor sindikatov in je bil pred kratkim objavljen v »Našem delu«.

Z. M.

Kaj sem videl med senovškimi rudarji

»Dvignimo produktivnost dela, znižajmo ceno premoga«, povdarjajo večkrat rudarji iz Senovega. Zainteresirani so za rentabilnost in uspešno poslovanje podjetja, kajti tretjega septembra preteklega leta so ga prevzeli na upravljanje v svoje roke. Delavski svet in Upravni odbor podjetja, danes po nepolnem letu svojega dela razpolaga že z bogatimi izkušnjami. Vrsta koristnih predlogov stavljenih s strani strokovnega vodstva pa tudi rudarjev samih, je bila sprejeta, a mnogi od njih so postali stvarnost.

Vidno napredujejo v mehanizaciji delovnega procesa. Pred dobrim mesecem je bil dosežen velik uspeh z elektrifikacijo železniške proge od rova Ravne do separacije. Na tej progi so še nedavno prevalele vagončke premoga dve parni lokomotivi. V jamskem obratu so se stalno pritoževali nad pomanjkanjem praznih vagončkov, ker je bil odvoz premoga prepočasen. Često je prihajalo celo do krajsih zastojev. Lokomotivi sta porabili mesečno preko 200 kg olja ter skoro 100 ton prvorazrednega premoga. Z elektrifikacijo proge so dosegli marsikaj. Sedaj se porabi le 20 kg olja na mesec, prevoz je brezhiben, odpravljeni so vsi zastoji, a potrebne so tri delovne moči dnevno manj. V zaključnih delih je tudi elektrifikacija rova od vhoda do glavnega šahta (cca 2 km), kjer se danes vrši promet še z bencinskimi motorji. Tudi tu bo skoro prihranjeno podjetju šest delovnih moči, da o prihranku goriva in maziva niti ne govorimo. Velik finančni efekt bi imela še elektrifikacija odvozne proge Senovo—Rajhenburg, kajti s tem bi bilo prihranjeno podjetju še nadaljna dva milijona dinarjev letno. Zaenkrat imajo v programu tu napraviti normalen železniški tir.

Trenutno stoje pred problemom jamskih investicij. Med drugim je tudi več tako nujnih del, katerih ni nikakor mogoče odložiti. Ako bodo pa nadaljevana z gradbenim materialom po prostih cenah na račun stroškov proizvodnje, bo to vplivalo predvsem na ceno premoga, v celoti pa na rentabilnost podjetja. Če ostane pri tem, da ne bo mogoče rešiti vprašanja jamskih investicij v okviru nižjih komercialnih cen za potreben gradbeni material, bodo postala ta dela za podjetje nujno zlo, ali prej nepredvidena čista izguba.

Vloga revizije v našem gospodarstvu

Razvoj našega gospodarstva postavlja gospodarske kadre z vsakim dnem pred nove naloge in probleme, ki jih je treba teoretično in praktično obvladati, tako da vselej pomenijo doprinos k graditvi socializma.

Hitrost, s katero se razvija naše gospodarstvo, predpisi, ki izhajajo s tem v zvezi, gredo zelo pogosto mimo našega nedozorelega kadra pri gospodarskih podjetjih, uradih in ustanovah in ostaja pogosto samo na papirju. Prehodna doba iz kapitalizma v socializem zahteva od vseh delovnih kolektivov, kakor tudi od posameznikov velikih naporov pri izvrševanju nalog. Brezdvomno so, sedanje naloge zelo naporene in jih je mogoče izvršiti le z veliko predanostjo ter brezmejnimi premagovanjem. Dejstvo je, da takih kadrov še nimamo v izobilju, da se kadri šele vzgajajo.

K odpravljanju raznih hib v našem delu naj bi poleg izboljšanja organizacije dela, temeljitejše vzgoje kadrov itd. pripomogla tudi kontrola izvajanja in reševanja nalog po delovnih kolektivih. To pa ne pomeni, da bo odpadla vsaka pomoč kadru v naših uradih, ustanovah in podjetjih tudi od strani organov finančne revizije. Le pogostoma smo mislili, da nas revizija ovira v našem delu in prizadevanju. Nasprotno treba ji je omogočiti izvrševanje nalog v korist samih podjetij, uradov in ustanov in naše skupnosti in bi vsako oviranje revizije od njenega dela pomenilo, škodovati našemu gospodarstvu, naši socialistični družbi.

Sedanja doba zahteva najodločnejšo borbo proti birokraciji, potratnosti, zlorabam in drugim nepravilnostim. Ta doba zahteva najenergičnejšo borbo za varčevanje na vseh delih našega dela in življenja, nuditi ljudskim množicam, naši ljudski oblasti in delavskim svetom največje pomoč pri odkrivanju in odpravljanju napak in nepravilnosti.

Seveda so za dosego uspehov potrebni razni pogoji: natančen in skrben pregled celotnega poslovanja, temeljita strokovna izobrazba revizijskega organa in podrobno poznavanje finančne zakonodaje in prakse, hkrati pa tudi jasen gospodarskopoliitičen pogled, ki šele omogoča pravilno oceno dejanskega stanja in konkretne odgovornosti oziroma krivde za opazene napake in pomanjkljivosti. Zahteva se od njih najgloblje poznavanje proizvodnih procesov, skratka najširše in najtemeljitejše poglobljanje v vso našo dejavnost in življenje. Njeno osnovno torišče postaja tovarna, delovišče, proizvodni oziroma delovni proces. Tu je mogoče ugotavljati gospodarjenje, tu je mogoče ugotavljati odnos do rentabilnosti podjetja, odnos do osnovnih in obratnih sredstev, varčevanja, kvaliteto in asortiment izdelkov, delovne odnose itd.

Le taki revizijski organi bodo lahko našli napake, hkrati pa bodo znali objektivno presoditi celotni položaj v tisti delovni enoti. Hitro in natančno bodo ugotovili vzroke nezadovoljivega stanja. Pri ugotavljanju kršitve discipline, ki vnašajo v finančno poslovanje nered, ki povzročajo neposredno škodo našim financam ter imajo škodljive gospodarskopoliitične posledice in s tem ovirajo in preprečujejo izvršitev plana, je potrebno najostreje nastopiti in uvesti postopek zaradi finančnih prestopkov. Borba proti nediscipliniranosti ima predvsem namen v naprej preprečevati kršitve finančnih predpisov, vzgojno vplivati na storilca samega, obenem pa vplivati na izpolnitev postavljenih nalog.

Ker so na mesto državne uprave v industrijskih obratih stopili delovni kolektivi, se je dejansko spremenil način dela revizorjev in je nastopil nov odnos revizorjev do delavskih svetov in upravnih odborov. Danes delavci upravljajo podjetja, oni skrbijo za njegov napredek in rentabilnost. Prav oni bijejo boj proti napakam in nerednostim v podjetjih. V zvezi s tem hočemo poudariti, da se mora danes revizijski organ sprostiti vseh okov ter mora postati sila prožen, ker bo le na ta način uspešno vršil svoje delo in doprinal skupnosti.

V naslednjem podajamo nekaj primerov grobih kršitev po nevestnih uslužbencih, ki jih je ugotovila naša revizija:

1. Krajevna čevlarska delavnica v Leskovcu pri Krškem s svojim poslovojem Ivanom Mohorom na čelu je mesto dobička napravila zaradi nepravilnega dela in brez čuta odgovornosti v letu 1949 celih 44.022 dinarjev izgube — od januarja pa do marca 1950. leta pa 16.276 dinarjev. Ugotovljeno je bilo tudi, da je imenovan slabo gospodaril z materialom, deloma si ga je tudi sam prisvajal

ter je bil vsled tega za svoje nepošteno upravljanje podjetja od sodišča obsojen na zaslužno kazen ter na povračilo škode.

2) Krajevna krojaška delavnica v Sevnici, ki jo je vodil tovariš Vrtačnik Danijel je dosegala v letih 1947 in 1948 torej v prvih letih poslovanja, primeren dobiček. V letu 1949 pa že beleži izgubo 59.162 dinarja. Izkazalo se je, da je Vrtačnik v več primerih nepravilno manipuliral z dohodki delavnice in knjižil med izdatke zneske do 50.000 dinarjev, kateri sploh niso bili izplačani. Račun za nabavljen šivalni stroj v znesku dinarjev 5.000 je ponaredil na znesek 50.000 din ter s tem »zaslužil« 27.000 din, itd. Ob priliki revizije je bilo ugotovljeno, da bi moralo biti v blagajni gotovine 60.764 din, dočim dejansko ni bilo ničesar v njej.

Vrtačnik je za svoje nepošteno delo prejel od sodišča zaslužno kazen.

3) Eden najbolj kričočih primerov nepoštenega finančnega poslovanja v zadnjem času pa so bila krajevna gospodarska podjetja v Senovem, katero poslovanje je vodila bivša računovodkinja in blagajničarka Škofič Marija. Le-ta je z dohodki krajevnih gospodarskih podjetij na različne načine manevrirala in jih knjižila v manjših zneskih, kot so dejansko znašali ter oškodovala podjetje za 159.881 din. Pri tem ji je delno pomagala njena administratorka Šola Marija.

Škofičeva pa je poleg podjetja vodila na skrajno nepošten način tudi finančno poslovanje KLO-ja v Senovem. To poslovanje si je kot voljeni član KLO-ja obdržala, dasiravno od začetka leta 1950 dalje ni prejemale za to nikake plače — verjetno zato, ker je tudi brez plače »prišla na svoj račun«. Pri pobiranju davkov v letih 1949 in 1950 je oškodovala državo za skupni znesek 108.960 din. To vsoto je namreč pobrala od davčnih zavezancev, ne da bi jo bila odvedla. Tudi pri izplačevanju socialnih podpor starim in onemoglim osebam in pri pobiranju najemnin za krajevna zemljišča so bile ugotovljene nepravilnosti, ki jih je Škofičeva zakrivila. Škofičeva je bila za vsa svoja kazniva dejanja izročena javnemu tožilstvu in bo prejela zaslužno kazen.

4) Kričoč primer brez čuta odgovornosti je bil nadalje odkrit v finančnem poslovanju KLO-ja Jesenice na Dol., ki ga je vodil tajnik in blagajnik Zobarič Stanko. Imenovani je oškodoval državo radi neodvedenih davkov, ki jih je pobral od davčnih zavezancev in radi raznih drugih blagajniških primanjkljajev ter »ogoljufal socialne podpirance radi neizplačanih podpor v skupnem znesku 159.518 dinarjev. Tudi on se nahaja v priporu, kjer čaka na zaslužno plačilo, ki ga bo izreklo sodišče.

Sličnih manjših primerov je bilo v tekočem letu odkrito še več.

Navedenih nekaj primerov nam jasno kaže, kako nujno potrebne so revizije pri naših mladih gospodarskih podjetjih in KLO-jih.

Stremljenje naše revizije pa je, da se v svojem težkem in odgovornem delu strokovno spopolnjujejo in da zlasti manj izkušenim kadrom podjetij, KLO-jev in ustanov z nasveti in z navodili postaga do napredka in izpopolnitve.

Velika smotra obveznikov predvojaške vzgoje okraja Krško v počastitev rojstnega dne tovariša Tita

Že zgodaj zjutraj so se z vseh strani disciplinirano bližale proti Krškemu kolone obveznikov predvojaške vzgoje. Z zastavami, transparenti in slikami Tita, so se zbori zbirali na stadionu Matije Gubca, kjer jih je pozdravljala krška godba na pihala s koračnicami.

Tekmovanje med posameznimi centri predvojaške vzgoje je pokazalo kakšne uspehe so dosegli in v koliki meri so uspeli teoretično in praktično obvladati material predviden za poučevanje. Rezultati tekmovalja so zadovoljivi. V metanju bombe je zasedel prvo mesto nastavni center Sv. Duh, v teku na daljavo nastavni center Krško, v partizanskem maršu nastavni center Bizeljsko, v strojnem koraku nastavni center Videm ob Savi itd.

Po končanem tekmovalju je zopet igrala godba, nato sta pa komandant in komisar parade oziroma ešalona, tov.

Radej iz Vidma in Mauser iz Krškega, podala raport predsedniku OILO tov. Colariču, ki je dal takoj dovoljenje za pričetek parade.

Tri salve iz pušk so naznanile, da se je ešalon premaknil in že je čez Krško krenila v strnjene vrstah kolona Titovih mladincev. Čvrsto korakajoč so oni dokazali in potrdili, da so se na predvojaški vzgoji mnogo naučili ter da so pripravljani, če tudi jutri, na poziv Vrhovnega komandanta, izpolniti vrste naše Armade.

Udeležence parade kakor številne gledalce je pozdravil tov. Salmič, org. sekretar OK KPS in tov. pporočnik Kazakovič v imenu JA. Kopitarni Sevnica kot najboljšemu delavskemu centru in va-

Lep razvoj

krajevnega gospodarskega podjetja v Vel. kamnu

Pred štrimi leti so začeli. Inicijativo za to je dal tov. Strel. V majhni sobici njegove hiše je sedelo troje ljudi, ki so marljivo opravljali svoj posel. Samo en čevlarski stroj so imeli, ki je bil last Strela. Denarja pa nič, saj kredita ni bilo mogoče dobiti. Ali bo 20.000 dinarjev zadosti, sta vprašala Kozole in Strel sama sebe in res sta toliko vložila? Začeli so delati za »Obutev Kranj« in pa privatne stranke. Petdeset parov čevljev je nesel

škemu centru Videm ob Savi so bile podeljene prehodne zastave, 45 mladincev je bilo odlikovanih z značko »najboljši v predvojaški vzgoji«, a preko 80 jih je prejelo lepe knjižne nagrade. Tudi 18 najboljših komandirjev nastavnih centrov je prejelo za svoj vloženi trud kot zaslužno priznanje, diplome in denarne nagrade.

Na splošno nam je ta velika smotra predvojaške vzgoje potrdila, da se tudi v krškem okraju preko 2.000 mladincev vzgaja na tradicijah naše slavne NOB ter pripravljajo, da v primeru potrebe odločno stopi pod zastavo Partije in vodstvom tov. Tita v obrambo svoje socialistične domovine.

»Kaj pa ona stavba v surovem stanju, ali to vi zidate?« sem vprašal Strela. Strel se nasmehne: »Samo enkrat sem omenil, da bi bilo potrebno sezidati novo delavnico in oni so sami začeli. Tako sem nekega dne zjutraj vstal in jih zagledal. Ta z lopato, oni s krampom v roki. In sedaj bomo imeli prostorno delavnico in tudi zraka bo dovolj. Delavci morajo imeti ugodnosti, če hočemo od njih zahtevati urnost in marljivost.«

tov. Strel vsak mesec v Maribor in včasih celo več. Tako so se postavili na noge...

Danes ima podjetje 30 uslužbencev, od tega samo čevlarska delavnica 25. Celo stroje imajo v delavnici in pa svoj lastni avto. Čevlarska delavnica proizvaja 25 parov čevljev dnevno. Imajo pa tudi žago, mesarico, gostilno, kamnolom in celo menzo za svoje uslužbence. Žaga ima kapaciteto 110 m³ lesa mesečno, a kamnolom bo v kratkem dajal naši Bazi cest 20 m³ gramoza dnevno. Stroj za kamnolom že imajo. Kmetje so dali denar na posodo. »Zakaj bi pa ne dali. Saj bomo tudi mi potrebovali gramoza,« so govorili kmetje. Saj res, oni so v začetku po strani gledali na Strelovo početje, sedaj ga pa že občudujejo: »Končno je pa to naše in koristi imamo tudi mi.« Ne malo so ponosni kmetje, ko so čuli, da je njihovo podjetje dobilo diplomu iz razstave v Krškem. Na steni visi ta njihov ponos v pisarni podjetja in ga še opazili ne bi, da me ni Strel opozoril na njega. Vprašal sem ga: »Kako pa kvaliteta?« In je pokazal na steno. Tudi »Obutev« mu je dalo priznanje.

Delavci so zadovoljni. »Delamo mnogo in nič zato, saj dobimo priznanje za to.« Tako pravijo delavci. Na koncu leta so dobili vsak po en par čevljev. Hrano imajo odlično in plačajo samo tisoč dinarjev mesečno. Vprašal sem Strela za pojasnilo in mi je odgovoril: »Imamo ekonomijo. Sicer ni več kot en hektar zemlje, toda za nas dovolj. Sedaj imamo posejano 55 arov pšenice, nekaj krompirja, koruze in sočivja. Če bo dobra letina imamo namen znižati hrano na sedem sto dinarjev.«

»Kako pa delavski svet in upravni odbor?« sem vprašal delavca. »Večkrat se sestanemo in razpravljamo o napakah, dajemo predloge za izboljšanje načina dela, predvsem kvalitete.« Tako mi je delavec odgovoril. Sami mladi pomočniki so v delavnici, toda začeli so kot vajenci v tem podjetju. Strel mi je pojasnil, da je pet pomočnikov, ki so pred kratkim opravili strokovni izpit, šest jih še čaka na njega.

Še več mi je Strel povedal. Da je dal zavarovati posevke na predlog delavskega sveta. Delavci da sami obdelujejo polje v prostem času. Vsi se dostikrat zberejo in se pomenkujejo o bodočnosti. »Vel. Kamen mora oživeti. Imeli bomo velike delavnice, kino in še mnogo tega.« Tako pravijo in jaz jim verjamem. Verjamem jim zato, ker vem, da se zavedajo, da so gospodarji na svojem.

»Vse to bi pa težko dosegli, da ni bilo razumevanja in pomoči od strani predsednika Božičnika,« mi je dejal Strel, »ki zraven svojega dela na KLO posveča veliko pozornost podjetju.« Seveda sebe Strel ni pohvalil, jaz pa mislim, da ima še največjo zaslugo on...
nc

To pa nam ni v čast

Nekaj neverjetnega je, kaj se godi v Sevnici kadar v mesnici prodajajo meso. Poslušajte, Vam bom povedala kaj sem doživela 27. maja letos. S KLO-ja so po zvočniku objavili, da se bo meso prodajalo že v soboto popoldne. Seveda smo se takoj odpravile gospodinje ter ajdi čakati. Ni nas bilo malo, saj v Sevnici redkokdaj dobiš kilo mesa. Če ga že ravno potrebuješ, potem greš raje v Loko ali na Breg ali kam drugam v sosesčino. Zato smo se res podvzale. Kar dve vrsti nas je čakalo pred mesnico. Od dolgega časa so se nekatere in nekateri začeli zmerjati in prišlo je do pravega poloma. Meso pa so začeli sekati šele ob enajstih zvečer. Mati s pet mesecev starim dojenčkom je ponižno čakala v vrsti. Prepirla pa ni bilo ne konca ne kraja. To je trajalo do enih zjutraj. Potem je začela že blagajničarka tožiti, da ne more več vzdržati. Ljudje, ki so se načakali že nekaj ur, seveda niso hoteli domov brez mesa in tako so se le nekako domenili, da so ga dobili.

Nekaj me zanima: v Sevnici imamo tri mesnice. Zakaj se meso prodaja samo v eni mesnici. Čisto gotovo ne bi bilo treba toliko čakanja in nepotrebnega prepirla, to bi se dalo z dobro voljo že zdavnaj urediti.
G. F.

NOVICE IZ NAŠIH KRAJEV

Fizkultura in šport

V nedeljo dne 21. maja je odigralo TD Krško prvenstveno nogometno tekmo z Rudarjem B v Trbovljah kot predtekmo II. zvezne lige Bokelj: Rudar.

Moštvo Krškega je začelo z veliko nervozo ter izvedlo več dobrih napadov pred vrata Rudarja. Opazilo se je večja tehnična igra domačih, pri katerih je igralo več bivših ligašev in rutiniranih igralcev. Prvi polčas je končal 4:0 v korist domačih. Tudi gostje so imeli priliko potresti dvakrat mrežo Rudarja pa vsled nervoze ni uspelo.

V drugem polčasu so gostje ostro pritiskali ter v kratkih presledkih znižali rezultat na 3:4 ter po prisojeni enajstmetrovki izenačili na 4:4. Že je kazalo, da bo Krško odneslo neodločen rezultat proti močnemu nasprotniku ali celo zmago, pa je v zadnjih minutah po nespornemu obrambo padel 5 gol za domačine ter tako je bil postavljen končni rezultat 5:4 za Rudarja.

V težki preizkušnji na tujem terenu pred dva tisoč gledalci se je moštvo Krškega prav dobro obneslo in zaigralo v drugem polčasu proti pričakovanju, z ozirom na to, da je Rudar že vodil 4:0. Sodnik iz Trbovelj je odlično vodil tekmo. Obe moštvi sta igrali fair in disciplinirano. Za Krško so dali gole Mlakar 2, Bizjak in Anžiček pa po enega.

V proslavo Titovega rojstnega dne t. j. 25. maja je odigralo moštvo »Starih« iz Krškega prijateljsko nogometno tekmo s Triglavom iz Krškega. Zanimanje za to tekmo je bilo veliko, ker so v moštvo »starih« nastopili po večini igralci, ki so zastopali barve Krškega od leta 1951 naprej. Moštvo je nastopilo v sledeči postavi: Kreutz, Štrubelj, Preskar, Kaplan, Lileg, Polc, Zorko, Ivačič, Istenič, Tomažič, Falkner, Murko in Danko.

Težko pričakovana tekma se je pričela z ostrim tempom obeh moštev. Pri »starih« se je poznalo, da niso že dolgo skupaj igrali in tudi nekateri niso vzdržali tempa. Več prilik za gol na eni in drugi strani ni bilo izkoriščenih. Posebno se je izkazal vratar pri »starih«, ki je rešil marsikatero kočljivo situacijo, pa tudi branilci niso pustili pred vrata nasprotnega napada. Iz prisojene enajstmetrovke

proti Triglavu je Istenič s točnim strelom v trikot spremenil v vodstveni gol. Po tem голу se je igra poživila. Kmalu nato sta šli moštvi v polčas. Po odmoru so se »stari« otreli nervoze in zaigrali čisto drugače kot v prvem polčasu. Več zrelih situacij je bilo neizkoriščenih in je napad zastreljal. Triglav je po desnem krilu izvedel več nevarnih situacij. Iz ene teh je branilec zabil lasten gol ter postavil rezultat 1:1. Igra je valovila iz ene na drugo polovico, žoga pa ni hotela v gol. Pet minut pred kongem je leva zveza iz bližine postavil končni rezultat 2:1 za Triglav. Tekmo je sodil tov. Pepičko.

Gledalci, ki so bili številno zastopani, so prišli na svoj račun. Moštvo starih namerava odigrati še več tekem z bližnjimi moštvi vsled tega se je obvezalo, da bo redno treniralo in doseglo večjo kondicijo. Pohvaliti je vse igralce, ki so se potrudili z lepo igro in dokazali, da še niso za med staro šaro. Le tako naprej in v pobudo mladim!

V predzadnjem kolu nogometnega prvenstva poverjeništa za nogomet v Trbovljah sta se sestali v Krškem dne 27. maja TD Krško in Bratstvo iz Hrastnika na stadionu »Matije Gubca«.

Pred maloštevilnimi gledalci se je pričela prvenstvena tekma, ki pa ni bila zanimiva. Domačini so v 4 minutah zabili 3 gole. Radi nesigurne obrambe in še posebej vratarja je bil postavljen rezultat polčasa 6:0. Domačini so bili ves čas v premoči ter pokazali več lepih prodorov, med tem ko pa Bratstvo ni pokazalo nič posebnega, slabo obvladane žoge ter grobe igre nekaterih igralcev. Domačini so imeli še več stoprocentnih situacij za doseg gola, pa niso znali izkoristiti, v drugem polčasu pa niso hoteli.

Drugi polčas je potekal v veliki premoči domačinov, ki so potresli mrežo še štirikrat. Končni rezultat je postavil branilec Lekše 10:0, ker drugi niso hoteli streljati na gol.

Gledalci niso bili zadovoljni z igro nasprotnika, ker niso nudili nikakega odpora in niso pokazali tiste igre, ki so jo pričakovali.

Sodil je objektivno tov. Istenič.

Mladina pripravljaj se za učenje

Po osvoboditvi, ko smo stopili na pot obnove naše porušene domovine, je postalo vprašanje naših strokovnih delavskih kadrov pereče. V zakonu o petletnem planu je bilo določeno, koliko je potrebno vzgojiti in usposobiti strokovnih kadrov. (v Sloveniji 45.000) spričo velike graditve naše industrije. Z ozirom na potrebo novih strokovnih kadrov se je premalo gledalo na kvaliteto teh mladincev, ki smo jih sprejemali v uk. Vendar pa moramo upoštevati, da je vojna pustila za seboj težke posledice razdejavanja in da mladina ni mogla obiskovati šol in s tem dobiti potrebno šolsko predizobrazbo, kajti na našem razdeljenem ozemlju je Slovenija spadala pod oblast nemških, italijanskih in madžarskih fašistov. Zato je mladina bila primorana, da se je v šolah učila njihovih šolskih predmetov. Na osvobodjenem ozemlju so bile pa šole nepopolne, kar je povsem razumljivo.

Posledica vsega tega je bila, da se mladina ni mogla v šolah tako usposobiti, kot bi to bilo potrebno.

IZJAVA

Podpisani ing. Janez Perovšek, direktor združenega sklada Krško obžalujem s tem, da sem zaradi pomotnih informacij na obnem zboru KDZ »Matija Gubec« na Gorici, dne 25. 2. 1951, bivšega predsednika te zadruge Drašler Ivana iz Gorice št. 17 obdolžil izvestnih nepoštenih dejanj v biv. Jugoslaviji. Ker sem se prepričal, da so bile informacije krive, gornjo obdolžitev lojalno preklicujem in dajem s tem tov. Drašlerju po tem vprašanju polno zadoščenje.

Ing. Janez Perovšek

Vse te težkoče smo pustili za seboj. Danes ima mladina možnost, da se šola, tudi na podeželju so ustanovljene sedemletke, v katerih lahko šolska mladina opravi tri razrede gimnazije. Zato je zaželjeno, da imajo naši bodoči učenci v gospodarstvu vsaj nižjo gimnazijo, če je to le mogoče. Vendar pa zakon o učencih v gospodarstvu točno pove, da mora imeti vsak učenec vsaj 4 razrede dovršene osnovne šole, kar se bo upoštevalo pri učencih, ki so brez staršev, ali da jim res ni bilo mogoče obiskovati sedemletk.

Danes ni več potrebno tako masovno sprejemanje mladine v uk, in to zaradi tega, ker se bližajo postavljenemu perspektivnemu planu. Predvsem pa velja to za nekatere stroke, kot šiviljsko, krojaško, čevljarstvo, mesarstvo, brivsko, trgovsko itd. Potrebni pa so v obrtništvu kovači in podkovači, kolarji, sodarji in še nekatere stroke. V tem pa so težave, to pa predvsem zaradi tega, ker matere mislijo, da mora biti hčerka ravno šivilja, kar je že nekako prišlo v kri naši ženski mladini. Naši mladi fantje pa hočejo biti samo avtomehaniki. To je lepo, samo trenutno to ni tako potrebno.

Take predsodke bomo seveda morali premagati ter usmeriti mladino v učenje tistih strokov, po katerih je danes velika potreba. Tudi za žensko mladino bo treba najti zaposlitve v takih poklicih, ki so ji bili doslej skoro tuji, kakor so na primer fina mehanika, urarstvo ali kaj podobnega. Predvsem pa naj nam bo skrb, da bomo pošiljali mladince v kmetijske šole. Ako hočemo imeti napredno kmetijstvo, moramo imeti dobre kmetijske strokovnjake.

Na vse to moramo misliti, ko bomo ob zaključku šolskega leta mislili na to, kam bi poslali v uk šoli odraslo mladino.

Kulturno umetniško delo

Sindikalno kulturno umetniško društvo »Bohor« Senovo je torišče kulturno umetniškega udejstvovanja senovskih rudarjev. Godbo na pihala poznajo že skoro širom vse Slovenije. Posebno priznanje pa zasluži ta godba zaradi tega, ker si je znala zagotoviti svojo stalnost v podmladku. Pretekli mesec so njihovi pionirski, ki jih je bilo komaj videti izza instrumentov, prijetno presenetili občinstvo na tekmovalju kulturno umetniških društev v Brežicah. Republiška ocenjevalna komisija je njih igranje ocenila s 70 odstotki dosegljivih točk, dočim jim je Izvršni odbor Ljudske prosvete Slovenije podelil diplomu v znak priznanja in v pohvalo za dosežene uspehe v šestmesecnem tekmovalju za deseto obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte. Diplome sta prejela tudi moški in mešani pevski zbor. Zelo lepe uspehe v svojem delu imata tudi dve dramski skupini, ki vzporedno vadita, tako da je skoro vsak mesec prireditev. Značilno za dramsko delo na Senovem je predvsem to, da je bila do sedaj že vrsta težjih del dobro naštudirana in sama izvedba na zadovoljivi umetniški višini, lahko bi celo dejali — kvalitetna. Bolj slabo se poslužujejo knjižnice, ki ima prav iz jamskega obrata najmanj izposojevalcev. Tudi v ostalih sekcijah kulturno umetniškega udejstvovanja je jamski obrat zelo pičlo zastopan.

Delovna disciplina

Preko 60 odstotkov senovskih rudarjev izhaja iz kmečkega stanu. Skoro vsakdo od teh ima poleg svoje zaposlitve v rudniku še dovolj dela doma na svojem večjem ali manjšem koščku zemlje. Mogoče bi kdo mislil, da takšen rudar ni dovolj navezan na svoje podjetje. Nasprotno, dejstva nam kažejo, da so tudi takorekoč »polproletarci« prav marljivi in vestni člani delovnega kolektiva. Zavedajoč se, da je njih glavni zaslužek stvarno le rudnik ter da od storilnosti zavisi višina nagrajevanja, večina od njih zelo krepko prime za delo. Zato ni čudno, da podjetje kot celota, kljub prehodnim težavam, uspešno izpolnjuje sorazmerno visok plan proizvodnje. V tekmovalju za počastitev rojstnega dne tovariša Tita, so zabeležili izreden uspeh. Plan proizvodnje z odpremo premoga je bil izvršen s 122 odstotkov, a z izkopom premoga preko 150 odstotkov.

V preteklem mesecu je epidemija gripe odgnala proizvodnjo preko 30 odstotkov delavstva. To priliklo so želeli izkoristiti posamezni brezvestneži, da zadostijo svojim simulantskim težnjam, a spričo budnosti delovnega kolektiva niso uspeli. Žal, postoji pa v rudniku še vedno znaten odstotek neopravičenih izostankarjev (»plavmaharjev«), kar jemlje večina ljudi kot nekaj samo po sebi razumljivega, za rudarstvo tradicionalnega. Prav v tej smeri bo potrebno še mnogo intenzivnega vzgojnega dela med rudarji, predvsem s strani sindikalne organizacije, ki sicer uživa vso podporo rudniškega komiteja Partije in polno razumevanje v upravnem vodstvu podjetja. Socialistično zavest senovskega rudarja potrjujejo z vsakim dnem novi uspehi, stopnjevana storilnost dela in preseganje proizvodnega plana, zato je tudi zadnji čas, da delovni kolektiv ostro obračuna s poedinci, ki skušajo s svojo delovno nedisciplino krniti ugled, pridobljen s trdim in vztrajnim delom večine.

Ta je imela srečo ...

Mislimo namreč na Katarino Kunšek iz Velikega Podgorja pri Zabukovju. To namreč ni majhna stvar: v enem in istem dnevu prodati junca za celih petnajst jurjev in dobiti sto kilogramov najfinejše moke iz Amerike. To mora biti sreče res že za cel koš, kaj takega se živemu človeku ne posreči vsak dan.

Zanimivo pa bi bilo brati jamranje, ki je stalo v pismu sorodnikom v Ameriko. Da, človek bi se zjokal in bi dal zadnje hlače s sebe, če bi vse to bral. Seveda samo tisti, ki ne pozna ljudi in posestva. In tako so se menda zjokali tudi nepoučeni sorodniki in so si odtrgali od ust. Pregovor še ni umrl: kdor ima veliko, hoče imeti še več ...

Kako so na studencu razdelili nakaznice »CARE«

Pri razdeljevanju nakaznic »CARE« se je dogajalo mnogo nepravilnosti, kjer se ni polagalo dovolj pozornosti na to, kdo je teh nakaznic bolj potreben in kdo manj. Tako je bilo tudi na Studencu. Čeprav je bilo poudarjeno načelo, naj se o delitvi razpravlja na sestanku ali pa na zboru volivcev, se na Studencu tega niso držali. Uslužbenci so razdelili karte komur so hoteli. Posebno tovariš Rožman si je veliko upal. Karte je dal takim, ki imajo po več glav živine, takim pa, ki nimajo ničesar, pa tudi karte ni dal. »Jih je zmanjkalo«, tako je odgovarjal. Za svojo družino pa je vzel kar štiri. To je žalostno dejstvo. Tudi v drugih stvarih so uslužbenci KLO-ja kaj samovoljni in si razne Uredbe po svoje tomačijo, ali pa celo katero dodajo. Lepo pa to ni.

-ik E.

(Opomba uredništva: Dopis objavljamo v celoti. Zanima nas, če imajo na Studencu izvoljene ljudske inšpektorje in kaj nam bodo oni poročali.)

Novice iz Pišec

Šolska mladina je pred kratkim ponovila pravilčno igro v štirih dejanjih »Jurček«. Udeležba je bila številna. Vloge so bile dobro razdeljene, najbolj sta se izkazala pionirja Zagorišek Peter in Rožoč Branko. Pri igri je sodelovalo vse učiteljstvo. Priznati moramo, da je bila igra prav dobro naštudirana in režirana. Posebno moramo pohvaliti učiteljico Kramer Reziko, ki je vse težave, ki jih je imela s kostumi, spretno premostila. Na splošno željo ljudstva se bo igra ponovila.

Uspela prireditev v Sv. Petru ob Sotli

V počastitev rojstnega dneva maršala Tita je Avtomoto društvo v Sv. Petru priredilo tradicionalne dirke z motornimi kolesi in avtomobili. Dirke se je udeležilo veliko število dirkačev iz vse države. Tudi gledalcev je bilo ogromno.

Prireditve so pozdravili zastopniki oblasti in množičnih organizacij, ki so v svojih besedah poudarjali vlogo ljudske oblasti in maršala Tita pri pospeševanju tehnike in njen pomen za domovino.

Avtomoto društvo Krško je posebno ponosno na tovariša Buršiča Edija, ki je dosegel prvo mesto v kategoriji 250 cm³ vključ padcu. Šentpetrčani pa se postavljajo s tov. Sotoškom, ki je z dirkalnim avtomobilom, ki je last družstva Sv. Peter dosegel zelo dober rezultat.

Prireditve nazorno prikazuje razvoj Ljudske tehnike v našem okraju ter njene splošne uspehe.

Avtomoto grupa v Sevnici se je izkazala

Pred kratkim smo v Sevnici ustanovili avtomoto grupo. Veliko število ljudi, ki se zanimajo za razvoj te plati tehnike, se je prijavilo k sodelovanju. Delo je zadobilo že prav množičen razmah.

Dne 5. junija je grupa priredila svojo prvo revijo, ki je zadovoljivo uspela in kaže, da bo grupa kmalu dosegala pomembne uspehe.

Popoldne pa so poskrbeli tudi za razvedrilo. Že dolgo ni bilo toliko smeha kakor v nedeljo, ko smo gledali tekmo med »suhimi in debelimi« na športnem igrišču.

»NOGOMETNA STAVA«

Kdor želi staviti na nogometne igre, dobi stavne listke in potrebna navodila pri tov. Pepičku Kratochvilu v Krškem, MLO — mestna podjetja.

K I N O S E V N I C A

- 9. in 10. junija: MAJOR IN FRKLJA ameriška proizvodnja
- 16. in 17. junija: BRATA ameriška proizvodnja
- 23. in 24. junija: GENTLEMAN JIM ameriška proizvodnja

K I N O K R Š K O

predvaja vsako soboto in nedeljo

- 9. in 10. junija: ANDY HARDY JE ZALJUBLJEN ameriški film
- 16. in 17. junija: SREBRNO LADJEVJE angleški film
- 23. in 24. junija: PLAVI 9 — premiera jugoslovanski film